

EKSEMPELSAMLING FOR PRIORITERING AV KIRKEINVENTAR

TIL HJELP I ARBEIDET MED VERDIBERGINGSPLAN

Eksempeksamlingen består av fire fiktive gjenstander og er et hjelpemiddel for kirkeiere og -forvaltere som skal lage verdibergingsplaner for kunst og inventar i kirkene. Vurderingen av de fiktive gjenstandene er gjort i hjelpeverktøyet *Prioriteringverktøy for kirkeinventar*.

Oppsummering av vurderingene:

De fire eksemplene er fra samme fiktive kirke. Gjenstanden som har høyest samlet poengsum er lysestaken (27 poeng), deretter kommer døpefonten med dåpsfat (23 poeng), så altertavlen (19 poeng), og til sist; alterduken (7 poeng). Poengene skal bare veilede i arbeidet med prioritering. Andre faktorer kan også spille inn. Av disse fire gjenstandene bør lysestaken ha 1. prioritet i en verdibergingsplan. Den er svært spesiell og får høye poengsummer på alle spørsmål i skjemaet. Døpefonten fikk nest høyest poengsum og får 2. prioritet. Altertavlen får 3. prioritet i verdibergingsplanen. Hvis det ikke finnes andre gjenstander i kirken av kulturhistorisk verdi, så vil duken få 4. prioritet selv om det er en nyere kopi. Dersom det er andre gjenstander som også vurderes, er det ikke sikkert at duken tas med i verdibergingsplanen. Om to gjenstander får lik poengsum, kan de vurderes opp mot hverandre. Mulighet for enkel berging kan da tas med i vurderingen.

Omfang av gjenstander i en verdibergingsplan:

I denne eksempeksamlingen har vi tatt for oss fire ulike gjenstander og å forsøkt vise hvordan skjemaet kan brukes. Som oftest vil kirkene romme langt flere verdifulle gjenstander enn dette. Planen skal brukes til uerstattelige gjenstander og inventar, ikke legg inn gjenstander som enkelt kan erstattes. Dere bør vurdere hvor mange gjenstander det er hensiktsmessig å inkludere. Dere kan gjerne inkludere mange gjenstander i en verdibergingsplan, men det er viktig å huske at det er situasjonen som avgjør om gjenstander kan berges, i tilfelle fra hvilken del av bygget og hvor mange.

Del 1 PRIORITERINGSHJELP

Kirke: Gamlekirken, Oppilandet kommune (1100-tallet) Gjenstand (beskriv kort): Altertavle som viser Jesu dåp (1890). Omrømming fra 1953	Dato for vurdering: Februar 2021	Deltakere i prosjektgruppe (minimum 3 er anbefalt). Sett inn navn, rolle/stilling og organisasjon. TEST
---	-------------------------------------	--

	Kommentar – kort begrunnelse for valg	1	2	3	4	SUM
Hvor gammel er gjenstanden i forhold til kirkens byggeår?	Kirken er fra 1100-tallet, men fikk ny altertavle under restaureringen i 1890.	Gjenstanden er så god som ny	Gjenstanden er langt yngre enn bygget	Gjenstanden er noe yngre enn bygget/kan knyttes til en større restaurering/ ombygg.	Gjenstanden har rundt samme alder som bygget eller eldre	2
Hvor sjelden mener dere gjenstanden er i norsk sammenheng?	Bildet viser Jesu dåp i kopi etter Adolph Tidemands alterbilde i Trefoldighetskirken i Oslo. Samme motiv finnes i flere andre kirker som altertavler.	Det finnes trolig mye fra samme periode/ samme type i Norge	Det finnes trolig endel av samme type andre steder i landet	Det finnes trolig enkelte av samme type andre steder i landet	Gjenstanden er svært sjelden i norsk sammenheng	1
Autentisitet Er det gjort endringer som gjør at gjenstanden er anneledes enn den var opprinnelig?	Ingen endringer er utført siden oppførelse 1890/1953.	Lite originalt igjen, mye er endret	En del endringer er gjort, men en del av det originale er bevart	Enkelte endringer er gjort, men gjenstanden fremstår i all hovedsak autentisk	Det er ikke gjort kjente endringer, gjenstanden fremstår slik vi mener den var opprinnelig.	4
Kunst- og kulturhistorisk verdi Er kunstner/produsent kjent, er perioden/stilen kjent og er eksakt datering kjent?	Altertavlen er fra 1890 og er malt av teatermaler Jens Wang. Omrammingen ble gjort om i 1953 etter tegninger av Frank Andersen, utført av Jens Bastesen. Bastesen har også laget krusifikset over korbuen, etter tegninger av Per Viig (norske-kirker.no)	Gjenstanden(e) har liten eller ingen kunst- eller kulturhistorisk verdi	Gjenstanden har noe kunst- eller kulturhistorisk verdi	Gjenstanden har en høy kunst- eller kulturhistorisk verdi	Gjenstanden har en svært høy kunst- eller kulturhistorisk verdi	2
Historisk verdi Hvor ble den laget, hvem donerte/kjøpte den, hvordan er den er brukt opp gjennom historien etc.? Kan gjenstanden knyttes til en spesiell hendelse eller person?	Bastesen var lokal håndverker som utførte mye arbeid i flere av kirkene i samme region. Han var en viktig person på 50-tallet for lokalmiljøet, da han også samlet endel eldre kirkeinventar, restaurerte dette og ga gjenstandene tilbake til kirkene.	I liten grad	Til en viss grad	I relativt stor grad	I svært stor grad	4
Estetisk verdi Er gjenstanden(e) spesielt vakker og kan gi mennesker en spesiell følelse/opplevelse bare ved å se på den? Vil en for eksempel oppleve ærbødighet ved å stå overfor noe vakkert eller noe storslått?	Maleriet er pent, men ikke spesielt. Rammen er et fint trehuggerarbeid men ikke veldig pent malt.	I liten grad	Til en viss grad	I relativt stor grad	I svært stor grad	2
Symbolverdi Har gjenstanden symbolsk verdi for lokalbefolkningen? Er gjenstanden en attraksjon for tilreisende?	Ja, mange har et forhold til Bastesen.	I liten grad	Til en viss grad	I relativt stor grad	I svært stor grad	4
Finnes andre hensyn som bør tas i prioritering for verdiberging? (f.eks. høy alder, dokumentasjons- eller forskningsverdi)? Det gis ikke poeng for dette, men det tas med i helhetsvurderingen.	Nei.					
Kommentar til samlet poengsum	I nasjonal sammenheng er ikke denne altertavlen viktig eller spesiell. Men for lokalbefolkningen er den en viktig gjenstand, omrammingen viktigere enn maleriet.				Samlet poengsum	19

DEL 2 Informasjon om prioriterte gjenstander

Fylles inn for de gjenstandene som skal inn i verdibergingsplanen. Dette er vurderinger som bør gjøres før man starter arbeidet med å fylle ut selve planen, men sikrer at en har notert nødvendig informasjon.

Kirke/gjenstand: Gamlekirken/altertavle	
Gjør gjenstandens vekt/størrelse at det vanskelig å evakuere den?	Ja, altertavlen er høy. Ut fra prioriteringsarbeidet er Rammen viktigere enn maleriet.
Hvis ja, hva kan i så tilfelle gjøres for å sikre den på stedet? Merk at materiale for eventuell tildekking må kjøpes inn og oppbevares lokalt (merkes på plantegning i planen).	Man kan ta av vingene på hver side av rammen for å sikre noe materiale utført av Bastesen. Lerretet kan skjæres ut av rammen (men det er mindre viktig). Hele altertavlen kan dekkes til med brannteppe, men brannteppe må være stort og lett å kaste over.
Hvordan er tilstanden til gjenstanden? Er det spesielle hensyn som bør tas ved en eventuell evakuering? Kommenter om det er spesielle deler som er skjøre, hvordan den bør bæres for å unngå ytterligere skader etc. Dette skrives på bergingskortet i planen.	Tilstanden er god. Rammen kan demonteres.
Hvor tung er gjenstanden? Gjør et estimat om det er vanskelig å veie den.	Ca. 150 kg.
Hva er målene på gjenstanden? Bruk største mål. Noter gjerne om den må evakueres gjennom en spesiell utgang	105 (b) x 184 (h) x 37 (d) cm
Hvor mange personer antas det trengs for å gjennomføre sikring/evakuering?	2 personer for sikring på stedet/delvis demontering. 4 personer for å demontere hele altertavlen.
Hvor er gjenstanden plassert? Skal markeres på plantegning i planen.	I koret.
Trengs stige eller annet verktøy for å demontere og evakuere?	Ja, helst stige på min. 2 meter. I nødsfall kan man stå på alteret for å skjære ut selve maleriet med kniv. Vingene er bare festet med beslag på baksiden og kan brytes hvis det haster å evakuere den. Hele altertavlen kan demonteres, men da må man sage staget som er festet til bakveggen. Nedre del vil bli ødelagt, men man vil kunne berge resten. Det er mulig å snekre en ny base/sokkel.
Er det hindringer/farer på veien til/fra gjenstanden(e) som en må være spesielt oppmerksom på? Det kan være tunge ting som henger i tak som en kan risikere faller ned, gass under trykk eller lave dører. Dette bør markeres både på bergingskort og på oversikt over hele kirken i planen.	Altertavlen må berges ut hovedinngangen dersom den tas ned hel. Vær da obs på kirkeskipet i midtgangen og vurder om det er fare for at det kan falle ned. Deler kan fraktes ut gjennom nødutgang på sydside.
Andre notater til verdibergingsplanen:	Kan det gjøres lokale tiltak som enten bedrer sikringen for gjenstanden(e) eller som letter verdibergingen ved en eventuell hendelse? Dette kan for eksempel være å flytte på andre gjenstander for å rydde rømningsvei eller endre montering for enklere berging.

Skjemaet er utarbeidet av Nina Kjølse Jernæs, NIKU og Anne Bjørke, Bergen brannvesen. Utgangspunktet er metoden beskrevet i denne utgivelsen: [Å rydde i fortida - for framtida - Publikasjoner - kulturradet.no \(kulturdirektoratet.no\)](#)

Del 1 PRIORITERINGSHJELP

Kirke: Gamlekirken, Oppilandet kommune (1100-tallet) Gjenstand (beskriv kort): Nøstetangen alterlysestake i glass	Dato for vurdering: Februar 2021	Deltakere i prosjektgruppe (minimum 3 er anbefalt). Sett inn navn, rolle/stilling og organisasjon. TEST
--	-------------------------------------	--

	Kommentar – kort begrunnelse for valg	1	2	3	4	SUM
Hvor gammel er gjenstanden i forhold til kirkens byggeår?	Lysestaken ble gitt i gave fra bygdefolket da kirken ble gjenåpnet i 1765 etter en brann året før.	Gjenstanden er så god som ny	Gjenstanden er langt yngre enn bygget	Gjenstanden er noe yngre enn bygget/kan knyttes til en større restaurering/ ombygg.	Gjenstanden har rundt samme alder som bygget eller eldre	3
Hvor sjelden mener dere gjenstanden i norsk sammenheng?	Lysestaken er av svært få bevarte lysestaker fra Nøstetangen glassverk (Norges første glassverk).	Det finnes trolig mye fra samme periode/ samme type i Norge	Det finnes trolig endel av samme type andre steder i landet	Det finnes trolig enkelte av samme type andre steder i landet	Gjenstanden er svært sjelden i norsk sammenheng	4
Autentisitet Er det gjort endringer som gjør at gjenstanden er anneledes enn den var opprinnelig?	Lysestaken har noen skader, men så vidt vi vet er det ikke byttet ut deler.	Lite originalt igjen, mye er endret	En del endringer er gjort, men en del av det originale er bevart	Enkelte endringer er gjort, men gjenstanden fremstår i all hovedsak autentisk	Det er ikke gjort kjente endringer, gjenstanden fremstår slik vi mener den var opprinnelig.	4
Kunst- og kulturhistorisk verdi Er kunstner/produsent kjent, er perioden/stilen kjent og er eksakt datering kjent?	Lysestaken er vurdert i forbindelse med et bokprosjekt om norsk glassproduksjon og det er dokumentert at historien stemmer: Den er laget ved Nøstetangen glassverk i 1764/65.	Gjenstanden(e) har liten eller ingen kunst- eller kulturhistorisk verdi	Gjenstanden har noe kunst- eller kulturhistorisk verdi	Gjenstanden har en høy kunst- eller kulturhistorisk verdi	Gjenstanden har en svært høy kunst- eller kulturhistorisk verdi	4
Historisk verdi Hvor ble den laget, hvem donerte/kjøpte den, hvordan er den er brukt opp gjennom historien etc.? Kan gjenstanden knyttes til en spesiell hendelse eller person?	Flere kilder bekrefter at bygdefolket samlet inn penger til ny alterlysestake etter at den gamle ble ødelagt i brann.	I liten grad	Til en viss grad	I relativt stor grad	I svært stor grad	4
Estetisk verdi Er gjenstanden(e) spesielt vakker og kan gi mennesker en spesiell følelse/opplevelse bare ved å se på den? Vil en for eksempel oppleve ærbødighet ved å stå overfor noe vakkert eller noe storslått?	Alterstaken er svært vakker og forseggjort, og det gir en ekstra ærbødighet å se på den, spesielt når den er tent.	I liten grad	Til en viss grad	I relativt stor grad	I svært stor grad	4
Symbolverdi Har gjenstanden symbolsk verdi for lokalbefolkningen? Er gjenstanden en attraksjon for tilreisende	Gjenstanden vurderes å ha en spesiell symbolverdi for lokalbefolkningen i og med at bygdefolket samlet inn penger til å kjøpe den. Den er skjør og tenes bare ved spesielle anledninger, noe som gjør at det er en spesiell opplevelse å se den tent. Det skjer relativt ofte at utenforstående vil se lysestaken, både tilreisende med spesiell interesse og forskere/ansatte i museer/kulturminnevern.	I liten grad	Til en viss grad	I relativt stor grad	I svært stor grad	4
Finnes andre hensyn som bør tas i prioritering for verdiberging? (f.eks. høy alder, dokumentasjons- eller forskningsverdi)? Det gis ikke poeng for dette, men det tas med i helhetsvurderingen.	Ja, høy aldersverdi for denne typen gjenstand, samt dokumentasjons- og forskningsverdi.					
Kommentar til samlet poengsum	Lysestaken får en høy, samlet poengsum, da den både er spesiell grunnet at den er laget ved Norges første glassverk, er en av få bevarte alterlysestaker i glass fra dette glassverket, og at det var bygdefolket som ga den i gave etter brannen i 1764.				Samlet poengsum	27

DEL 2 Informasjon om prioriterte gjenstander

Fylles inn for de gjenstandene som skal inn i verdibergingsplanen. Dette er vurderinger som bør gjøres før man starter arbeidet med å fylle ut selve planen, men sikrer at en har notert nødvendig informasjon.

Kirke/gjenstand: Gamlekirken/ Nøstetangen alterlysestake	
Gjør gjenstandens vekt/størrelse at det vanskelig å evakuere den?	Nei.
Hvis ja, hva kan i så tilfelle gjøres for å sikre den på stedet? Merk at materiale for eventuell tildekking må kjøpes inn og oppbevares lokalt (merkes på plantegning i planen).	Ikke aktuelt
Hvordan er tilstanden til gjenstanden? Er det spesielle hensyn som bør tas ved en eventuell evakuering? Kommenter om det er spesielle deler som er skjøre, hvordan den bør bæres for å unngå ytterligere skader etc. Dette skrives på bergingskortet i planen.	Gjenstanden kan lett bli ødelagt ved flytting, da glassdelene vil gnisse mot hverandre. I en akutt situasjon vil det tryggeste være å surre et teppe/tekstil rundt den og bære den vertikalt ut av kirken. Om en har noe bedre tid kan dryppskålen med anhengene løftes av, legges på en papp-plate og pakkes separat.
Hvor tung er gjenstanden? Gjør et estimat om det er vanskelig å veie den.	3 kg
Hva er målene på gjenstanden? Bruk største mål. Noter gjerne om den må evakueres gjennom en spesiell utgang	19 cm (maks diam) x 63 cm (h)
Hvor mange personer antas det trengs for å gjennomføre sikring/evakuering?	1 person.
Hvor er gjenstanden plassert? Skal markeres på plantegning i planen.	På alteret.
Trengs stige eller annet verktøy for å demontere og evakuere?	Nei.
Er det hindringer/farer på veien til/fra gjenstanden(e) som en må være spesielt oppmerksom på? Det kan være tunge ting som henger i tak som en kan risikere faller ned, gass under trykk eller lave dører. Dette bør markeres både på bergingskort og på oversikt over hele kirken i planen.	Lysetaken kan bæres ut gjennom nødutgang på sydsiden. Om ikke: vær obs på kirkeskipet i midtgangen og vurder om det er fare for at det kan falle ned.
Andre notater til verdibergingsplanen: Husk å notere at det finnes teppe/tekstiler i sakristiet for å pakke inn lysetaken.	Kan det gjøres lokale tiltak som enten bedrer sikringen for gjenstanden(e) eller som letter verdibergingen ved en eventuell hendelse? Dette kan for eksempel være å flytte på andre gjenstander for å rydde rømningsvei eller endre montering for enklere berging. Rydd rømningsveien ut nødutgangen på sydsiden. Siden lysetaken lett kan få skader når den bæres kan det være en mulighet å få lagt inn små ringer av et egnet materiale mellom hver glassdel, slik at de vil gnisse mindre mot hverandre ved forflytning. Ta kontakt med en konservator for å sjekke pris.

Skjemaet er utarbeidet av Nina Kjølse Jernæs, NIKU og Anne Bjørke, Bergen brannvesen. Utgangspunktet er metoden beskrevet i denne utgivelsen: [Å rydde i fortida - for framtida - Publikasjoner - kulturradet.no \(kulturdirektoratet.no\)](#)

Del 1 PRIORITERINGSHJELP

Kirke: Gamlekirken, Oppilandet kommune (1100-tallet) Gjenstand (beskriv kort): Hvit alterduk m/hardangersøm	Dato for vurdering: Februar 2021	Deltakere i prosjektgruppe (minimum 3 er anbefalt). Sett inn navn, rolle/stilling og organisasjon. TEST
--	-------------------------------------	--

	Kommentar – kort begrunnelse for valg	1	2	3	4	SUM
Hvor gammel er gjenstanden i forhold til kirkens byggeår?	Alterduken er en kopi av en alterduk fra rundt 1880. Originalen finnes på det lokale museet.	Gjenstanden er så god som ny	Gjenstanden er langt yngre enn bygget	Gjenstanden er noe yngre enn bygget/kan knyttes til en større restaurering/ ombygg.	Gjenstanden har rundt samme alder som bygget eller eldre	1
Hvor sjelden mener dere gjenstanden i norsk sammenheng?	Alterduken er av en type som er nokså vanlig i mange norske kirker.	Det finnes trolig mye fra samme periode/ samme type i Norge	Det finnes trolig endel av samme type andre steder i landet	Det finnes trolig enkelte av samme type andre steder i landet	Gjenstanden er svært sjelden i norsk sammenheng	1
Autentisitet Er det gjort endringer som gjør at gjenstanden er anneledes enn den var opprinnelig?	Siden denne duken er under 10 år gammel og er laget som en kopi, så er ikke dette spørsmålet relevant.	Lite originalt igjen, mye er endret	En del endringer er gjort, men en del av det originale er bevart	Enkelte endringer er gjort, men gjenstanden fremstår i all hovedsak autentisk	Det er ikke gjort kjente endringer, gjenstanden fremstår slik vi mener den var opprinnelig.	X
Kunst- og kulturhistorisk verdi Er kunstner/produsent kjent, er perioden/stilen kjent og er eksakt datering kjent?	Siden det er en kopi og originalen finnes på museum, så er det ikke vurdert at kopien har kunst- eller kulturhistorisk verdi.	Gjenstanden(e) har liten eller ingen kunst- eller kulturhistorisk verdi	Gjenstanden har noe kunst- eller kulturhistorisk verdi	Gjenstanden har en høy kunst- eller kulturhistorisk verdi	Gjenstanden har en svært høy kunst- eller kulturhistorisk verdi	1
Historisk verdi Hvor ble den laget, hvem donerte/kjøpte den, hvordan er den er brukt opp gjennom historien etc.? Kan gjenstanden knyttes til en spesiell hendelse eller person?	Siden denne duken er under 10 år gammel og kopi av en annen, så er ikke dette spørsmålet relevant.	I liten grad	Til en viss grad	I relativt stor grad	I svært stor grad	X
Estetisk verdi Er gjenstanden(e) spesielt vakker og kan gi mennesker en spesiell følelse/opplevelse bare ved å se på den? Vil en for eksempel oppleve ærbødighet ved å stå overfor noe vakkert eller noe storslått?	Alterduken er vakker og forseggjort, men nokså vanlig.	I liten grad	Til en viss grad	I relativt stor grad	I svært stor grad	2
Symbolverdi Har gjenstanden symbolsk verdi for lokalbefolkningen? Er gjenstanden en attraksjon for tilreisende?	De fleste lokale vet at dette er en kopi, men den kan nok likevel virke identitetsskapende da det var en diskusjon rundt om den originale skulle tas ut av bruk. Noen var for bevaring og andre var for fortsatt bruk.	I liten grad	Til en viss grad	I relativt stor grad	I svært stor grad	2
Finnes andre hensyn som bør tas i prioritering for verdiberging? (f.eks. høy alder, dokumentasjons- eller forskningsverdi)? Det gis ikke poeng for dette, men det tas med i helhetsvurderingen.	Nei					
Kommentar til samlet poengsum	Gjenstanden er lavt prioritert, da det kan lages en ny kopi dersom den blir skadet eller går tapt. Dersom den originale duken ikke var bevart, ville vurderingen vært annerledes.				Samlet poengsum	7

DEL 2 Informasjon om prioriterte gjenstander

Fylles inn for de gjenstandene som skal inn i verdibergingsplanen. Dette er vurderinger som bør gjøres før man starter arbeidet med å fylle ut selve planen, men sikrer at en har notert nødvendig informasjon.

Kirke/gjenstand: Gamlekirken/alterduk	<i>Gjenstanden er lavt prioritert og inkluderes ikke i verdibergingsplanen.</i>
Gjør gjenstandens vekt/størrelse at det vanskelig å evakuere den?	
Hvis ja, hva kan i så tilfelle gjøres for å sikre den på stedet? Merk at materiale for eventuell tildekking må kjøpes inn og oppbevares lokalt (merkes på plantegning i planen).	
Hvordan er tilstanden til gjenstanden? Er det spesielle hensyn som bør tas ved en eventuell evakuering? Kommenter om det er spesielle deler som er skjøre, hvordan den bør bæres for å unngå ytterligere skader etc. Dette skrives på bergingskortet i planen.	
Hvor tung er gjenstanden? Gjør et estimat om det er vanskelig å veie den.	
Hva er målene på gjenstanden? Bruk største mål. Noter gjerne om den må evakueres gjennom en spesiell utgang	
Hvor mange personer antas det trengs for å gjennomføre sikring/evakuering?	
Hvor er gjenstanden plassert? Skal markeres på plantegning i planen.	
Trengs stige eller annet verktøy for å demontere og evakuere?	
Er det hindringer/farer på veien til/fra gjenstanden(e) som en må være spesielt oppmerksom på? Det kan være tunge ting som henger i tak som en kan risikere faller ned, gass under trykk eller lave dører. Dette bør markeres både på bergingskort og på oversikt over hele kirken i planen.	
Andre notater til verdibergingsplanen:	Kan det gjøres lokale tiltak som enten bedrer sikringen for gjenstanden(e) eller som letter verdibergingen ved en eventuell hendelse? Dette kan for eksempel være å flytte på andre gjenstander for å rydde rømningsvei eller endre montering for enklere berging.

Skjemaet er utarbeidet av Nina Kjølseth Jernæs, NIKU og Anne Bjørke, Bergen brannvesen. Utgangspunktet er metoden beskrevet i denne utgivelsen: [Å rydde i fortida - for framtida - Publikasjoner - kulturradet.no \(kulturdirektoratet.no\)](https://www.kulturradet.no/publikasjoner/rydde-i-fortida-for-framtida)

Del 1 PRIORITERINGSHJELP

Kirke: Gamlekirken, Oppilandet kommune (1100-tallet) Gjenstand (beskriv kort): Døpefont fra 1600-tallet, dåpsfat datert 1825	Dato for vurdering: Februar 2021	Deltakere i prosjektgruppe (minimum 3 er anbefalt). Sett inn navn, rolle/stilling og organisasjon. TEST
---	-------------------------------------	--

	Kommentar – kort begrunnelse for valg	1	2	3	4	SUM
Hvor gammel er gjenstanden i forhold til kirkens byggeår?	Kirken er fra 1100-tallet, mens døpefonten er fra 1600-tallet. Den knyttes ikke til en restaurering av kirken. Dåpsfatet er langt yngre enn bygget.	Gjenstanden er så god som ny	Gjenstanden er langt yngre enn bygget	Gjenstanden er noe yngre enn bygget/kan knyttes til en større restaurering/ ombygg.	Gjenstanden har rundt samme alder som bygget eller eldre	3
Hvor sjelden mener dere gjenstanden i norsk sammenheng?	Det er vanskelig å finne oversikt over sjeldenhet på en slik døpefont. Sannsynligvis er den ikke veldig sjelden, den ser ganske vanlig ut. Vi har heller ingen informasjon om hvor sjeldent dåpsfatet er.	Det finnes trolig mye fra samme periode/ samme type i Norge	Det finnes trolig endel av samme type andre steder i landet	Det finnes trolig enkelte av samme type andre steder i landet	Gjenstanden er svært sjelden i norsk sammenheng	2
Autentisitet Er det gjort endringer som gjør at gjenstanden er anneledes enn den var opprinnelig?	Det finnes endel 1600-talls døpefonter i Norge, men det er ikke vanlig at de ikke er overmalt eller endret. Denne er ikke endret og fremstår som den kan ha gjort opprinnelig. Dåpsfatet er reparert langs kanten.	Lite originalt igjen, mye er endret	En del endringer er gjort, men en del av det originale er bevart	Enkelte endringer er gjort, men gjenstanden fremstår i all hovedsak autentisk	Det er ikke gjort kjente endringer, gjenstanden fremstår slik vi mener den var opprinnelig.	4
Kunst- og kulturhistorisk verdi Er kunstner/produsent kjent, er perioden/stilen kjent og er eksakt datering kjent?	Vi vet ingenting om kunstner eller eksakt datering, men vi mener den har kunst- og kulturhistorisk verdi likevel på grunn av autentisitet og utseende. Det er ingen synlig gravering på dåpsfatet, kun årstall.	Gjenstanden(e) har liten eller ingen kunst- eller kulturhistorisk verdi	Gjenstanden har noe kunst- eller kulturhistorisk verdi	Gjenstanden har en høy kunst- eller kulturhistorisk verdi	Gjenstanden har en svært høy kunst- eller kulturhistorisk verdi	3
Historisk verdi Hvor ble den laget, hvem donerte/kjøpte den, hvordan er den er brukt opp gjennom historien etc.? Kan gjenstanden knyttes til en spesiell hendelse eller person?	Kirken har en opprinnelig døpefont fra middelalderen. Døpefonten fra 1600-tallet ble reddet da kirken i nabobygda brant på 1950-tallet (Lillekirken i Osedalheia) og er en av de få gjenstandene som er igjen fra Lillekirken. Vi har ingen informasjon om dåpsfatet annet enn at det kom til kirken i 1905.	I liten grad	Til en viss grad	I relativt stor grad	I svært stor grad	4
Estetisk verdi Er gjenstanden(e) spesielt vakker og kan gi mennesker en spesiell følelse/opplevelse bare ved å se på den? Vil en for eksempel oppleve ærbødighet ved å stå overfor noe vakkert eller noe storslått?	Den er svært slitt, men det er fordi den er original og ikke har blitt restaurert eller endret på. Den er vakker og gir en spesiell følelse av tiden som har gått og nærhet til historien på stedet. Dåpsfatet er også pent utført med dekor i midten og stjernedekor langs kanten.	I liten grad	Til en viss grad	I relativt stor grad	I svært stor grad	3
Symbolverdi Har gjenstanden symbolsk verdi for lokalbefolkningen? Er gjenstanden en attraksjon for tilreisende?	Ja, siden den ble reddet ut av Lillekirken er det også mange fra Osedalheia som er glad for at døpefonten finnes. Eldre familiemedlemmer er døpt i denne. Usikker på om dåpsfatet har samme symbolske verdi.	I liten grad	Til en viss grad	I relativt stor grad	I svært stor grad	4
Finnes andre hensyn som bør tas i prioritering for verdiberging? (f.eks. høy alder, dokumentasjons- eller forskningsverdi)? Det gis ikke poeng for dette, men det tas med i helhetsvurderingen.	Aldersverdi					
Kommentar til samlet poengsum	Det er autentisitet og utseende som gjør døpefonten spesiell, i tillegg til historien om nabobygda som mistet kirken som døpefonten egentlig tilhørte.				Samlet poengsum	23

DEL 2 Informasjon om prioriterte gjenstander

Fylles inn for de gjenstandene som skal inn i verdibergingsplanen. Dette er vurderinger som bør gjøres før man starter arbeidet med å fylle ut selve planen, men sikrer at en har notert nødvendig informasjon.

Kirke/gjenstand: Gamlekirken/ døpefont	
Gjør gjenstandens vekt/størrelse at det vanskelig å evakuere den?	Nei.
Hvis ja, hva kan i så tilfelle gjøres for å sikre den på stedet? Merk at materiale for eventuell tildekking må kjøpes inn og oppbevares lokalt (merkes på plantegning i planen).	Ikke aktuelt
Hvordan er tilstanden til gjenstanden? Er det spesielle hensyn som bør tas ved en eventuell evakuering? Kommenter om det er spesielle deler som er skjøre, hvordan den bør bæres for å unngå ytterligere skader etc. Dette skrives på bergingskortet i planen.	Døpefonten er skjør. Toppen som holder fatet har løsnet fra foten, så ved flytting og berging må man holde i foten.
Hvor tung er gjenstanden? Gjør et estimat om det er vanskelig å veie den.	Ca. 45 kg.
Hva er målene på gjenstanden? Bruk største mål. Noter gjerne om den må evakueres gjennom en spesiell utgang	50 (diam) x 75 (h) cm.
Hvor mange personer antas det trengs for å gjennomføre sikring/evakuering?	1 person.
Hvor er gjenstanden plassert? Skal markeres på plantegning i planen.	I koret.
Trengs stige eller annet verktøy for å demontere og evakuere?	Nei.
Er det hindringer/farer på veien til/fra gjenstanden(e) som en må være spesielt oppmerksom på? Det kan være tunge ting som henger i tak som en kan risikere faller ned, gass under trykk eller lave dører. Dette bør markeres både på bergingskort og på oversikt over hele kirken i planen.	Døpefonten kan bæres ut gjennom nødutgang på sydside. Om ikke: vær obs på kirkeskipet i midtgangen og vurder om det er fare for at det kan falle ned.
Andre notater til verdibergingsplanen:	Kan det gjøres lokale tiltak som enten bedrer sikringen for gjenstanden(e) eller som letter verdibergingen ved en eventuell hendelse? Dette kan for eksempel være å flytte på andre gjenstander for å rydde rømningsvei eller endre montering for enklere berging.

Skjemaet er utarbeidet av Nina Kjølseth Jernæs, NIKU og Anne Bjørke, Bergen brannvesen. Utgangspunktet er metoden beskrevet i denne utgivelsen: [Å rydde i fortida - for framtida - Publikasjoner - kulturradet.no \(kulturdirektoratet.no\)](#)

